Türk Gençliği Haklıdır!

Kıbrısın kalbi kralcı ve faşist bir Yunanistana değil. Cumhuriyetçi ve demokrat bir Türkiyeye bağlıdır

Yazan: Esat Adil Müstecabî

Emperyalizm caiavarının pençesi e Osmanlı imparatorluğunun göğsünden çekip koparılmış bir parçaya »benzeyen Kıbrıs bugün ana hasreti çeken bir evlât gibidir.

Uzun yıllar sürmüş olan Kıbrıs macerası artık yeni bir safhaya girmiş; emperya izmin ilmeği gevşemiştir. Kıbrıslılar hürriyet ve istiklâl şarkı arını yüksek sesle haykırarak bu sesi bütün dünyaya duyurmaya çalışıyorlar. »

İngiliz imparatorluğunun Akdenizdeki stratejik üslerin den biri olan Kıbrısın efendi değiştiren bir köle gibi şimdi de Yunanistana satılması ve Yunan hükûmetinin bu satın alma işinde rakipsiz bir müşteri imiş gibi harekete geçmiş olması Türk halkının ve Türk gençliğinin millî ve tarihî duygularını altüst etmiştir.

Kıbrıs, diğer adalar gibi Türkiyenin Akdeniz üzerinde ki en önemli bir savunma karakolu. vazgeçilmez bir strateji üssüdür. Bunun böyle olduğunda Yunanlı dostlarımız da herhalde bizimle mutabıktırlar.

Anamur burnundan Çanakkale Boğazına kadar serpilmiş irili ufaklı bütün adalara — yani Türk yurdunun bütün coğrafî müştemilâtına — »el koymuş olan Yunan krallığının şimdi de kendisile coğrafî, siyasî ve iktisadî hiç bir münasebeti olmayan Kıbrıs adası üzerine kraliyet bayrağını dikmeye kalkışı ve bu yolda siyasî entrikalara başvuru şu bizi Yunanlı dostlarımız'a acı tartışmalara mecbur et mektedir.

Türk gençliğinin millî duygularını Türk halkının tarihî haklarını hiçe saymakta çok istical ve basiretsizlik göstermiş olan Yunan gençliğine bir sosyalist sıfatile şunu ihtar et mek isterim:

Millî görenek'erile, tarihî geleneklerile, kü'türü ve ekonomisile Türk mil etinin öz varlığından bir parça olan Kıbrıs Türkleri kra cı ve faşist karakterli bir rejimin köleliğini asla kabul etmiyeceklerdir,

Yıllardır vatandaş kavgasına bir son verememiş, yıllardır yabancı otoritelerin entrikalarına karşı koyamıyarak bugünkü içinden çıkılmaz duruma düşmüş olan Yunan Krallığının yeni mega'omanilerine Yunan gençliğinin yaylıma vasıta'ığı etmesi en ağır başlı vatandaşlarımızı bile hayret ve teessüfe sevketmiştir.

Dünyanın demokratik gelişmesine rağmen Kıbrıs halkı için yeni bir siyasi kölelik zemini hazırlayanların kimler olduğunu, milletlerarası bu sulh ve sükûn düşmanlarının nefsidet torbalarında daha ne gibi bozguncu, kışkırtıcı malzemeler sakladıklarını biz, bil mez değiliz.

Kıbrıs ya muhtar bir idare ye, yahut Türkiye Cumhuriyetine kavuşmalıdır.

Bu iki şartın dışında herhangi bir mülâhaza; Türk halkı ile Kıbrıs Türklerinin hak ve adalet anlayışını ve ayni zamanda hür fikirli Kıbrıs Rumlarının siyasî olgunluğunu hiçe saymak bir saygısızlık olur.

Biz ne dar görüşlü bir milliyetçi, ne de millî meseleleri ikinci plâna atan dar görüşlü bir enternasyonalist değiliz.

Kıbrısın siyasî kaderi Türkiye Cumhuriyetinin siyasî kaderine bağlıdır. Bunun açık ve inandırıcı sebepleri Yunan milletinin de malûmudur.

Türk gençliğinin ve Türk halkı Kıbrıs dâvasında hak'ıdır. Dünya »efkârı umumiyesinin vicdanı önünde yürütülecek olan bu dâvanın sonucu hem Kıbrıs Türkleri, hem Kıbrıs Rumları için müşterek bir selâmetin baş'angıcı olacaktır.

Haftalık siyasî magazin

BAŞDAN

Markopaşanın muhakemesi

Markopaşa hafta'ık siyasî mizah gazetesinin 5 ve 6 ncı sayılarında çıkan bazı yazılar dan do'ayı, İngiltere, Mısır ve İran hükûmet'erinin e'çilikleri, devlet reislerine hakaret edildikleri iddiasile, Dışişleri Bakanlığımıza müracaat etmişler. Dışişleri Bakanlığı da bunlardan Adalet Bakanlığını haberdar etmiş, bu suretle İstanbul C. Savcılığı Markopaşa gazetesi aleyhine dâva açmıştır.

Yedinci asliye ceza mahkemesince görülen bu dâvanın duruşmasına 5 Ocakta başlanmıştır.

Saat 10 da, yazıların muharriri Rifat Ilgaz ve yazıların muharriri olduğu iddia edilen Aziz Nesin ve avukatları Esat Adil Müstecabî mahkemede hazır bulunuyor'ardı.

İddianamenin okunmasını müteakip, esas hakkında sorgulara geçilmeden evvel, avukat Esat Adil söz isteyerek, «bu dâvanın açı'abilmesi için, hakaret diye sevkedildiğimiz ceza maddelerinin, İngiliz, Mısır, İran ceza kanunlarında da aynen bulunması gerektiğini, savcılığın ancak bu ciheti işaret ettiği takdirde böyle bir dâvanın açılabileceğini» anlattı ve «İngiltere hakkındaki yazının Prenses E izabete ait olduğunu, Prensesin ise devlet reisi olmadığına göre, bu dâvanın diğerlerinden tefriki suretile derhal bir karara bağlanması lüzumunu» ileri sürdü.

Yargıç, savcıdan mütalâası nı sordu. Savcı da: «Bu husus ta mevzuatı tetkik etmemiş ol duğunu» söyleyerek tetkik için müsaade istedi.

Yargıç, mevzuatın tetkiki için yirmi dakika müsaade etti.

Yirmi dakikalık bir aradan sonra veri'en ara kararında «müştekî devletler ceza kanunlarında mütekabiliyet esasının mevcut olup o'madığı - nın Dışişleri Bakanlığından sorulmasına ve Prenses Elizabet hakkındaki itirazın ise un suru cürmiye taa'lûku bakımından hüküm sırasında nazara alınması» tekarrür etti.

İddianamede, mezkûr yazıların Aziz Nesin tarafından yazıldığı iddia olunuyor ve delil olarak ta, üslûbu ileri sürülüyor ve beş şahit gösteriliyordu.

Bu beş şahit Aziz Nesinin evinde arama yapan birinci şube komiser ve memurları idi.

Aziz Nesin, bu iddiayı reddetti.

Sorgusu yapılan Rifat Ilgaz da,

— Bu yazıları ben yazdım. Mahkeme dolayısile beni sanatoryomdan çıkardılar. Bu yazıları yazdığım vakit, yatak arkadaşlarıma okudum. Onlar yazıların bana ait olduğuna şahittirler» dedi.

Şahit o'arak gelen beş sivil polis şu yolda ifade verdiler:

— Biz arama için saat 11 de Aziz Nesinin yazıhanesine gittik. Kapıdan girince, Aziz Nesin bize,

— Artık vailerle uğraşmıyoruz, bundan sonra krallar, kraliçeler, şahlar ve imparator'arla dâvalaşacağız, hem de dâavanın Lahey adalet diva-

(Devamı 3 de)

Toplatma Hâdisesi

Markopaşanın 5 ve 6 ncı sayıları neşirlerinden bir hafta sonra toplatılmıştır.

(Başdan) gazetesinin 21 inci sayısı, neşrinden üç gün sonra top'atı'mıştır.

Markopaşanın 9 uncu sayısı neşredildiği günün sabahı saat sekizde toplatıldı.

«Beşer» gazetesinin ilk sayısı neşrinden iki gün sonra top'atı'dı.

Markopaşanın 10 uncu sayısı, neşrinden on saat sonra toplatıldı.

Bütün bu toplamalar, son yirmi gün içinde o'muştur.

Günlerin PEŞİNDE

Ucuz Kahramanlar

Gazetelerde okuduğumuza göre, Konya genç iği hariçte işkence gören ırkdaşlarımız için büyük bir miting yapmış lar. Bu asilâne hareketi, her Türkün memnunlukla karşı'a mamasına imkân yoktur. Fakat bundan daha asilâne bir hareket vardır ki, eğer akılla rına ge'miyorsa, hatırlatmayı vazife biliriz.

Hariçte işkence gören Türk lerden daha evvel, dahilde işkence gören Türkler vardır. Hariçteki Türk'er, Türktür, âmennâ ve saddaknâ!. Fakat bu hariçtekilerden çok evvel vergi veren, angarya gören, askerlik yapan, her türlü mü kel'efiyete katlanan bir de dahildeki Türkler var ki, bilmem bunlar da arada sırada aklınıza ge'iyor mu?

Bunlara yapılan işkencelerin ise, binde birini gazeteler de okuyor ve yine tüylerimiz ürperiyor. Göre'im sizi, sebep siz ve kanunsuz kurşuna dizilen otuz iki vatandaş için, jan darmaları sırtında taşıyan köy lüler için, karakollarda sopadan, hariçteki ırkdaş'artmız dan ve bunlar için de miting yapın. Merih yıldızındaki canlılardan, hayvanları koruma dan, hariçteki ırkdaşlarımız dan çok daha evvel bunlar ge lir gibi geliyor bize, »bilmem siz ne dersiniz? Maamafih ne diyeceğinizi, bundan evvel söy leni'enlerden kestiriyoruz, ne diyeceksiniz,

— Kızıl, vatan hainleri! der siniz.

Ucuz kahramanlıklardan, havaya pa'a sallamaktan karan lığa tabanca sıkmaktan, rüzgâ ra yumruk vurmaktan evvel, biraz medenî cesaret...

Zavallı Anadolum!

Türlü tesirler, çeşitli baskılar, manevî ezalarla, gazetemizi Anadoluya sokmak istemiyen, taşra bayilerinin gözünü kor kutan efendilere ithaf olunur.

Aziz Nesin

Zavallı Anadolum, benim memleketim! Suların kanım gibi, ben kansız, sen susuz...

Zavallı yurdum! Sen çorak, ben renksiz.

Demir ağlarla örmüşüz dört baştan. Trenin restoran penceresinden beyler, rakı şişele rini sardıkları gazeteleri atarlar.

— Köylü okumak istiyor, gazeteleri kapışıyor, derler.

Sen, o buruşuk gazeteleri keser keser, kaçak tütününü sarar, cigara yaparsın. Ve onun için beylerin birinci mev kiden attığı gazeteleri, çıplak ayaklı çocukların kapışır.

Beyler, senin ümmî peygam berler gibi, kitapsız, hocasız, mektepsiz okumanı isterler.

Anadolum, asırlardır buğday yerine nutukların filiz ver diği memleketim. Asırlardır, traktör yerine vâatlerle topraklarını sürdüğün memleketim. Kavak ağaçlarına kokmuş ba lıkların meyva olduğu yurdum. Sıska inekler, büyük adamların güzel sözlerini otluyor.

Zavallı Anado'um! Sendeki sabır, Eyüb Peygamberi çatlattı mezarında.

— Haydi Yemene! derler, koşarsın. Gidenlerin ardından belki bir ağıt yakarsın:

Burası Muş tur
Yolu yokuştur
Giden gelmiyor
Aceb ne iştir?

— Haydi Kafkasa! derler, koşarsın.

Galiçyanın buzları, sıcak kanınla erir. Erkişisiz ka'an köyde bir yavuklu ağlar:

Balkan dağlarında bir kırık test
Analar babalar ümidin kesti

Öksüz Anadolum, yol geçmez, eğer bir makam otomobili uğramıyacaksa kasabana...

Kuş uçmaz, eğer bir nutuk nâzil olmıyacaksa gökten.

Gazete ge'mez, seçimden se çime efendiler gelir; vergiden vergiye tahsildar, ikide bir jandarma...

Neyleyeceksin yolu sen Tahsildar kır atla keçi yolundan da gelir.

Neyleyeceksin yolu sen?. Jandarmanın süvarisi de var.

Mektebi neyleyeceksin? Çarıklı erkânıharpsin ya sen...

Gazete senin neyine? Okuman yazman yok emme, Gayserilisin ya hamşerim.

Kitabı nideceksin? Nutuklarda beyler senden yana «Efendimiz!» diyor ya...

Anadolum, canım memleketim.

Gelecek sayımızda

AZİZ NESİNLE YAPTIĞIMIZ BİR RÖPORTAJI OKUYACAKSINIZ.

GAZETELER - Gazeteciler

Tuz ve hıyar meselesi

Refik Halit Karay Tan'daki fıkrasında şunları yazıyor:

«Büyük kaza atlatmışız. Matbuat, ceza ve sair kanunları totaliter ahkâma göre yap tırtan siyasî zihniyet, memleketi Almanya arkasında harbe sokabilirdi.

Dünya felâketinin başlangıcında ve devamı müddetince içide az totaliter mi gördük? Neşriyat meydandadır ve bunları gazetelerden, müzakere zabıtlarından alıp kail ve failleri'n yüzlerine vurmak mümkündür.

Dünyanın en müstebit, zalim idaresi Japonyayı kendimize örnek memleket ve hükûmet şekli olarak tavsiye edenler bile çıkmıştı.

Meşrutiyet devrinde moda siyaset olan Fransa ve İngilterenin izinde yürüyerek ger çekten liberal ve demokrat bir matbuat kanunu yapmışız. Sonradan vücuda getirdiğimiz kanun tamamile yeni moda politikacı, yani totaliterlerin ardına takılarak o ruhla mahvolabilirdik. Ucuz kurtulmuşuz. Politikada her hıyar gösterene «tuzu benden» dedirtmiyecek sağlam bir kanaate varmadıkça benliğimizi bulmuş sayılamayız.»

Başdan:

Şüphesiz üstad Refik Halit, bu fikirlerinde yerden göğe kadar haklıdır. Ancak, bunları şimdi söylemek, çenesi düşük bir yaşlı zevzeğin geçmişe ait bir vakayı yüz bilmem kaçıncı defa tekrarından başka birşey değildir. Marifet bütün bunları, vaktile, zamanında söylemekti ki, onu zamanında söyleyenlerin memleketimizde ve dünyada uğradık'arı âkıbet cümlenin malûmudur. Ve eğer bu âkıbeti karanlık insanlar, o zaman bu mücadeleleri yapmış o'salardı, hattâ bugün üstad Refik Halit, şu yukarıdaki fıkrasını yazamıyacak, yahut tamamile tersini yazmak zorunda kalacaktı.

Maamafih doğruyu, gerçeği yazmak için bugün de fırsat kaçmış değildir. Refik Halit ve diğerleri acaba bugün, Amerikan hıyarını gösterenlere «tuzu benden» diye koşanları niçin yazmıyorlar? İşte marifet, bugünkü hıyarla, bu günkü tuzu yazmaktır. Çünkü yarın yetişen Refik Halit 'er, tıpkı bugünkü Refik Halit gibi yazacaklar, şu farkla ki, Alman ve Japon yerine İngiliz ve Amerika diyecekler, diyecek'erdir amma, çifayda ki, dedikleri de o zaman beş para etmiyecektir.

Amerikan yardımı

Bundan iki sene evvel «evvelâ bir memlekete Amerikanın sermaye vâatleri girer, sonra misafir askerler girer, sonra sermayesinin ucu girer, sonra, uzmanları, azmanları girer, sonra da... velhasıl girer işte» demiştik ve bu sebeple millet ve vatan haini olarak bir sene hapse mahkûm edilmiştik. O günden bugüne olanlar malûm. Biz bir şey demiyoruz, işte hâdiseler konuşuyor:

Bundan bir müddet evvel İzmirde bir şoförü iki Amerikan bahriyelisi dövmüştü. İki Amerikan boksörünün yumruğundan kurtulamıyan İzmir'li şoför, bıçağını kullanmak zorunda kalmıştı.

Buraya kadar bir zabıta vakası, bundan sonrası...

Diğer Amerikalının, suçluyu teslim etmek için bir Amerikan polisi aradığını gazetelerde okuduk ve Türk emniyet teşkilâtı hesabına üzüldük.

Türkiye, bir eroin pazarı olmuş ve dünyanın her tarafına eroin ihracına başlamıştır. Türkiyede eroinciler şebekesini yakalamak için Amerikan polisi Türkiyeye gelmiştir. Yine gazete'erden okuduk, şebekelerden birini bir Amerikan polisi yakalamış.

Geçen gün de Bursada Dağcılık kulübünde bir kadın misafir nesebetsizlik yapmış. bir adamın suratına tokat atmış. İfadesini olmak isteyen memura, memura,

— Hayır ben Türk bekçisine ve polisine ifade vermem, Amerikan polisi isterim., diye bar bar bağırmış.

Ardımıza po'is taktınız, tazyik ettiniz, işsiz bıraktınız, hapsettiniz, dövdünüz, ve bizi susturdunuz; haydi görelim sizi, şimdi de hâdiseleri susturun!.

Bizi susturmak kolaydır, fakat tarihi ve hâdiseleri kelepçe'ere vuramazsınız, hapse atamazsınız ve susturamazsınız. Siz ki bize milliyetsiz diyorsunuz, fakat bu hâdiseler bizim millî şerefimizi rencide etmektedir. Bi'mem sizin milli kıllarınız kıpırdıyor mu?

Gazetemize gelen mektup

S. H. Briskent imzalı bir kaç makaleyi gazetemizde yayınlamıştık. Kendisini şahsan tanımadığımız, fakat değerli yazılarından faydalandığımız bu arkadaşın, gazetemiz hakkında temennilerini ve tenkitlerini bildiren mektubunu neşrediyoruz. Biz bu mektubu samimi olarak kabul edyor ve hüsnüniyetle telâkki etmekteyiz. Bu mektubun ileride birçok meselelerin aydınlanmasına yardım edeceğini düşünerek, neşrini faydalı bulduk.

S.H. Briskent

Kardeşim;

Mektubunuzu aldım. Teveccühünüze teşekkür ederim. Sizin gazetenizin sürümü ve tutumu işi benim de dağı derunum olmuştur. Çoktandır size bu hususta yazmak isti yordum.

Gazetenizin çıkışını güçleştiren maddî tazyikleri okuyucu'arınıza açıklamanız halk gazetesi sıfatınıza tamamile uygundur. Gazeteniz ayrıca bizi manevi tazyiklere de maruz bulunmaktadır. Ben size daha ziyade bunlardan bahset mek isterim.

Gazetenizin ismini daha işit memiş olan, veya memlekette basın hürriyetinin yok'u - ğundan ve bütün gazete'erin basma kalıp, taragirane ve umumî efkârı aksettirmeyen ya zılarından ikrah duyarak bütün Türk basını ile ilgisini kes miş ve hepsini boykot etmiş oldukları için memlekette ba sılan eserlerin hiç birisini tanımıyanlar'a, terör altında az çok sola meyilli herhangi bir gazetenin baş ığını bile göz ucu ile süzmekten ödü patı - yanları, içinde yaşadığımız rejimin hastaları saayr ve bunları mem'eketin sosyal ha yatına karıştırmak için uzun ve özel bir tedaviden geçmelerine ihtiyaç olacağını sanı - rım.

Bu mektubumda ben size daha ziyade kendi taraftarları mızdan bahsetmek isterim. Bu okuyucu'larınız arasında gittikçe yayılmak istidadını gösteren, aleyhinizde bir aksi cereyan ve propagandadan bil mem haberdar mısınız?

Başdan gazetesinin şu veya bu suretle po'isin tesiri altın da bir tecrübe kobayı gibi, so'la meyilli kimseleri tesbit etmek için çıkarılan bir gazete o duğu iddia edilmektedir.

Bu iddiayı ortaya atan kimdir? Bunu tesbit etmek benim için mümkün olamamışsa da kendilerine itimad edilebi'e - cek kimselerin bunun yayı'masına vasıtalık ettiklerinde şüphe yoktur. Bu propaganda 'ar neticesi olarak bir takım solcular, hattâ sosya'ist'erin bile gazetenizi boykot etmek temayü'üne saptıkları görül - mektedir.

Sizin lehinize olarak şunu söyleyebilirim ki, ayni iddialar Türkiyede sosyalist partilerinin kurulmasına teşebbüs edildiği sıralarda da ayni şekilde ortaya atılmış ve bu par tilere aza yazılma şevki bu propagandalarla gem enmek is tenmişti. O sıralarda da polisin bu partilerin kuru'masını elaltından destek'ediği ve mak sadının memlekette sosyaliz - me meyilli kimselerin bir def terini yapmak olduğu i eri sü rülmüştü. **Hattâ** daha sonra bu **partiler kapatılıp** azaları hapse tıkılınca bu iddiaları ya yanlar bu o'ayı kendi iddialarını tevsik eden bir delil gibi kullanmağa kalktılar. Halbuki Türkiyede sosya'ist partilerinin kurulmastına hizmet eden şartlarla, bu partilerin dağıtıl masına sebebiyet veren şart'ların sıkı sıkıya dış dünya po litikasına bağ'ı olduğu Türkiyede sosyalistler aleyhine esen rüzgârın Suriyede, Mısırda, Hindistanda, Yunanistan - da, hattâ Birleşik Amerikada bile birbirine benzeyen aksüâmelleri ile besbelli idi.

Her ne ise eski Çarlık Rus yası devrinde bir Petersburg polis müdürü tarafından uzun müddet idare edilmiş olan sos yalist partisi hikâyesinden son ra bu gibi isnatlar ko'ay, kolay nakz ve cerhedilemez. Bunların hakiki içyüzünü aydınlatmak tarihin ödeveri ara sına girer.

Benim okuyucularınıza söylemek istediğim şudur:

Karl Marks kapitalistlerin kendi mezar kazıcılarını hazır ladığını söyler. Bunu büsbütün nazerî bir anlamda anla - mak teamül haline girmiştir. Karl Marks çok realist bir adamdı. Onun en derin nazariyeleri bile hiç bir zaman pratik esaslardan ayrılmaz. Kapi talistler istihsali kesifleştir -

(Devamı 4 de)

İnsanlar ve kitaplar

Müstebitlerin Mantığı

«Dünyanın en büyük müste bidi sayılan Abdülhamit II, Hatırat'ında, milletin «usul - ü meşrutiyetle idare edilmek için iktiza eden rüşt ve sadâdı henüz ihraz edemediğini» söy lüyor; ve, şu satırları yazıyor du:

«Mithat Paşa, sadaretinde milletin kendisini o kadar sev diğine kani idi ki azlettiğim anda büyük bir ihtilâl çıkarak benim hal ve belki idam edileceğimi ketmetmeğe bile lüzum görmezdi. Halbuki ben onu Avrupaya tağrib ettiğim zaman hiç kimse ağzını açma dığı gibi, birçok vüzerâ ve ri'cal beni tebrik etmişler, şairler bana kaside, ona hicviyeler yazarak gazetelerle, kitap larla neşretmişlerdi... Kendisi ne hüriyet vermiş olan bir ve linimetin. henüz eserinin mü rekkebi kurumadan duçar - ı teb'id olmasına avamı sükût ve havası teşekkür eden bir milletin meşrutiyeti idareye ne kadar lâyık olduğunu ben söy'emek istemem.»

Tanrılaştırılan her müstebit hatıralarını yazarken ister istemez bu mantığı kullanacaktır.

«Fransa memleketi kadim üleyyamdanberu müstakil bir kral hükmünde iken bin yedi yüz seksen dokuz senei İsevi yesi âhirinde Fransada zuhur yi zuhur olan nairei ihtilâl git tikçe müşteil o makla 16 cı Lui nam ve sonraki Fransız Kralı ayal ve evlâdı ve ekser akrabası ve sergerdant fesad taraflarından âlâmeleinnas katl ve izale ettiri'miş olup ol tarafta kraliyet mahv ve ilga ve yerine cumhuriyet idbat ve ikba olunduktan sonra...»

Demek, — ister burjuva. is ter proleter olsun — revolüsyoner karşılığı **bizde**, daima, sergerde imiş!

BIR MUKAYESE

«Halk Partisinin bir numaralı kalemşoru» Falih Rıfkı, şarkkâri sedir'erde robdöşambrla çekilmiş fotoğrafları nı agzete'ere gönderen, düzme demokratlar gibi, hürriyete, kocadıktan sonra, gönül vermemiştir. «Nasırlanmış sokak politikacısı» emekçi sınıfının eski dostu, demokratik hak ve hürriyetlerin de eze'den âşıkıydı. Yine Rusyada bakınız neler yazmış: «Eski Rus ame lesinin hiçbir hakkı yoktu... Sendika ve grev yasaktı... Sosyalist olmasından şüphe e di'enler için sürgün ve açlık hazırdı...»

İnsan bu satırları okurken. eski Çarlık Rusyasının korkunç çehresi'e «gerçekten de mokrat» bir rejim arasındaki uçurumu, tüyleri ürpererek, seyrediyor. Bizde kanunun, şefkatli kanatları altında yaşayan vatandaşlar, di'ediği da kikada, parti ve sendika kurmak hakkına malik değil midir? Hangi ceza evimiz Petripavlovsk kalesine benzer? Sürgün yatağı o'an Orta Ana dolu yaylâsının altın havasile Siberyanın buzlu ik'imi bir o labilir mi? Ve nihayet, Nûşirevânı Âdil bile, e'ini vicdanı na koymak suretile, yapacağı iş kanununda, grevcilere dört seneden daha az bir hüküm giydirebilir miydi?

KUKLA

Şevket Süreyya, bir zaman 'ar, tek kelimesini bile okumadığı büyük bilgin Charles Darvin'i «burjuva âlimlerine karşı müdafaa maksadile feryad» ediyordu. Dün, mütevef fa Kadro'nun sayfa'arını davul yapıp şişirdi; ve mukavva dan bir kılıçla, sabık «pir»i ve üstadı» Karl Marx'ın teorisine saldırdı. Bugün de a'tın duvaklı bir kuk'a gibi — hey hat. — kenara atılmış bulunuyor ve acı göz yaş'ari'e «cihan şümul ideoloji»sinin iflâsına ağlıyor.

SERGERDE

Revolüsyoner şef'ere «sergerde» diyenleri gördükçe, yüz elli yıl önce, «Tabı'hânei Hümayun» da basılmış kitapgözümün önüne geliyor:

[Ha]pishane Hatıralarından :

YASAK!...

Arkadaşımız Rifat Ilgaz 1944 yılında neşrettiği «Sınıf» adlı şiir kitabından dolayı I numaralı Sıkıyönetim mahkemesi tarafından mevkufen yapılan muhakemesi sonunda altı ay hapse mahkûm edilmişti. Bir kaç sayı devam edecek olan bu yazı serisinde, arkadaşımızın pek kısa süren bu misafirliğine ait hoş hâtıralarını okuyacaksınız.

İki sivil polis beni nöbetçi [o]nbaşısına tes im etti. İlk iş [o]larak üzerimi aradılar, elim[d]eki paketi hallaç pamuğuna [ç]evirdiler. Bir tabanca yaka[l]amış gibi gururla onbaşı ji[l]et makinesine yapıştı. Elinin [ü]stüne kadar mavimsi dövme[l]er görünüyordu. Gürledi:

— Bunu neye getirdin?

— Traş için...

Sesini yükse terek:

— Traş ha! Kime yuttura[c]aksın?.

— Estağfirullah!.

— Yasak!.

Özenerek komutanın masası[n]ın üzerine koydu. Bir cina[y]et yaparken yakalamış gibi [y]üzüme sert sert bakıyordu. [Ü]zerimi ararken ucu kırılmış [b]ir kurşun kalemi bu unca:

— Kalem ha! Senin üzerin[d]e kalem ne geziyor?

— Arada sırada yazı yaza[r]ım da...

— Yasak!.

Ne yapallm yasak, yasak... [H]angi mem ekette yaşadığımı[zı] ve hangi hapishaneye düş[t]üğümüzün bereket versin ki [fa]rkındayız. Arama bitmişti. [O]nbaşı işin bu kadar vukuat[sı]z geçtiğine sinirlendi:

— Düş önüme!.

— Nereye gidiyoruz?

— Tek odaya.

— Bu ne itibar?

— İşte öyle... Sen vatan ha[i]nisin...

— Ya!..

Hakkı vardı. Ben vatan hai[n]i olduktan sonra beni yarı [b]elime kadar toprağa gömüp [ba]şarıda güneşleyen muhafız[l]ara da taşlattırabilirdi. İster [d]e adamakıllı gömer, üzerime [d]e kireç dökerdi. Fakat bizim [o]nbaşı o kadar ileri gitmedi. [B]eni helâ aralığında odaya [b]enzer rütubet i bir izbeye ka[p]attı ve getirdiği asma kilidi [d]e kapıya vurdu.

Oda bomboştu. Duvarlardan [d]öşemeye kadar sular sızıyor [d]u. Bir veremli için münasip [b]ir hava tebdili diye düşün[d]üm. Şaşkınlık devresi geçtik[t]en sonra biraz dolaşayım de[d]im. Ayaklarıma pireler hü[c]um etmişti. Müthiş kaşınıyor[d]um. Döşemede büyük sıçan [d]eliklerine, dolaşırken ayağım [g]eçer gibi oluyordu. Kapıdaki [p]encere şeklindeki delikten içe[r]iye ışık sızdığını memnuni[y]etle gördüm. Keyfim biraz [y]erine gelir gibi oldu. İnsan [g]örmek ihtimali vardı demek. [D]eliğe yaklaştım. Şöyle başı[m]ı uzattığım sırada çivili bir [a]yak sesi duyuldu; sonra ar[k]andan bir gürleme:

— Yasak!.

Delikten bakmak ta yasaktı [d]emek... Bir iki saat can sıkın[t]ısile dolaştım. Nihayet pis [d]öşeme tahtalarının üzerine kendimi bitap bırakıverdim. Henüz rahatça bir nefes alamadan kapının kilidi açıldı. Hapishane müdürü olduğunu sonradan öğrendiğim bir zat içeri girdi. Ben ayağa kalkmak lâzım mı, değil mi diye düşünürken bağırdı:

Kalk.

İstemiye istemiye kalktım. Sordu:

— Suçun ne?

— Bilmiyorum.

— Bilmiyorsun ha... Bilmez sin tabii... O kitabı sen mi yazdın?

Bir zılgıt, bir, bir daha,

— Söyle kim yazdı?

— Ben yazdım.

— Sen yazdın ha?.

— Ben yazdım. Üstünde adım yazılı.

— Adın yazılı amma, sen yazmadın. Yakında bunlar meydana çıkar. Sen şimdilik yat bakalım.

Elleri arkasında bir âmir edasile duvarları, tavanı ve tavana yakın iki karış[lı]k telörgülü tek pencereyi gözden geçirdi. Yanındaki gardiyanlara emir verdi.

— Bu adam ihtilâttan menedilmiştir. Kimse ile konuşturmayın. Helâya nöbetçi ile gidecek.

Ve sonra sofadan ayak sesleri yavaş yavaş silinip gitti.. Yanımdaki gardiyan kidi dü zeltiyordu. Sesimi yumuşatarak sordum:

— Nerelisin hemşerim?

— Sana ne?.

Bu küçük cümle bana kâfi gelmişti. Şivesinden nereli ol duğunu kestirmiştim. Benim de onun kadar konuşabileceğim bir memleket şivesile:

— Ben Dadaylıyım da... dedim.

Artık dayanamadı:

— Ben de oralıyım...

— İçinden mi, Azdadaydan mı?.

— Azdadaydan.

— Çolak Satıyı tanır mısın?

— Tanımaz olur muyum... Emmim olur.

— Karısı nerelerde şimdi. Hastanede idi İstanbulda...

— Gene hastanede... Hasekide verem koğuşunda, gececi... Emme onu boşadı. Bir karı daha aldı.

Artık ahbap olmuştuk.

— Hemşerim, çok susadım. Bana su getirir misin?

Düşündü, tereddüt ediyordu. Henüz bu işi yapacak ka dar ahbaplığımız ilerlememişti demek. Lâfı değiştirdim:

— Hemşerim burada mahkûmlara yemek vermezler mi?

— Askerlere verirler amma, sivillere yok... Eskiden sabahları çorba verirlerdi. Kap'ar kalaysızmış. Bir sabah mahkûmlar zehirlendi... Kusan kusana... Müdür kızdı da ölüyorlar diye yasak etti çorbayı...

— Demek çorbayı yasak etti ha?.

— Yasak etti hemşerim.

Bu kadar konuşmayı çok bile görmüş olacak ki suçlu suçlu odadan dışarı çıktı. Kapının kilidini daha gürültüsüz taktı ve daha yavaş adımlarla kapının önünde gezinmeğe başlamıştı. Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Kapı sessizce açıldı ve bana bir matra uzatmıştı. Dadaylı nöbetçi, beni resmen hemşeriliğe kabul etmişti artık..

Yazan: R. I.

(Arkası var)

Spartakus

Bırak beni
Bizi bırak!.
Ak saçlı toprak kölesinin
Ve bir harp esiri kafilesinin
Sırtından geçindin; yeter!
Sen ki
Ne alnında bir damla ter
Ve ne bakışlarında ümit.
Kuruluup asaletin anteri ve kan kokan tahtına
Ve bir karagömlek geçirmek için kara bahtına
Son kozunu da oynadın Roma...
Gözlerimizin akı sarardı
Bakışlarımız sarardı
Sinirlerimiz sarhoş
İliklerimiz boş
Koooooş Spartakus!
Biz ışığı, hızı hürriyet olanlar
Biz (kaybedecek zincirlerinden gayri şeyi olmıyanlar)
Biz on sekiz saat çalışıp
Is'ak adırımlarda aç dolaşanlar
Biz proletarya
Koşuyor, koşuyoruz peşinde...
Bizde her sokak bir Spartakus bekliyor
Her an bir Suartakus'a gebe.

Yalçın Ergönül

Halide Edip

İç ezici mavaller

Geçenlerde «29 Aralık» Eminönü halkevinde Halide Edip Harım «Bin adam yetiştirmek mevzuu üzerinde iç ezici mavallerle dolu uzun bir konuşma yaptı. Profesör tahmin olunacağı veçhile evvelâ hürriyetin kıymetinden demokrasinin güzelliğinden dem vurarak demokrasileri methile onları örnek edinmemiz icap ettiğini buyurdu. Hürriyet! senden yalnız H. Edip değil herkes bahsediyor. Bizim kulağımıza hoş gelen altın tas lardan şarap içenlerin değil kırık çanaklardan su içen erin hürriyet şarkısıdır. Dört nala koşup Uzak Asyadan Ak denize bir kısrakbaşı gibi uzanan bu memlekette kokmuş garp demokrasilerinin yeri yoktur.

Alkıştan Donkişotların avuçları patlıyor

Bir yirminci asır sofisti gibi konuşan Halide Edip Hanımın vardığı en acaip hükümlerden biri de sosyalizmin ve Marksizmin bir esaret totaliz mi olduğudur. Proleteryanın sefaletine karşı kör ve sağır olanlardan, başka türlü hüküm beklenemez. Sözü «August Bebel»e bırakalım: (Sosyalist erin cemiyetinde fikirlerin tazyik altında kalacağını kabul eden aptalca te âkki ancak burjuva cemiyetini mükemmel bir cemiyet olarak ka bul edenlerin telâkkisidir. Burjuva cemiyetinin hakikî hürriyetin bir müdafii gibi göstermek devenin başı kadar büyük bir yalan söylemektir.

Müellifin Kadın ve Sosyalizm adı eserinden

Denilebilir ki karı - koca Adıvarlar ailesinin fikir haya tımızdaki tek gayret eri yaşar kem sükût ettikleri nazizmin ve faşizmin öldükten sonra ce nazelerine bir Donkişot çılgınlığıyla hücum etmek kökne Anglo - Amerikan rejimlerini avuçlarını patlatırcasına alkışlamak olmuştur.

Cinler Şeytanlar

Konferansını verirken bir aralık İngiliz kültürünün verdiği vecd ile kendinden geçen muhterem profesör, — Fransızlarla Almanların hatırı kalmasın diye— gençlerimize Fransız romantizmiyle Alman mütefekkirlerinin yumurt ladığı üstün ırk nazariyelerini okumalarını tavsiye etti:

Ne çare ki bugün romantiz min yeller esen yerinde cinler çiftetelli oynamakta bir ve kitler üstün ırk nazariyesinin azametle kurulduğu koltukta ise şeytanlar göbek atmaktadır. Profesörü ağızları açık dinleyen yakaları rengârenk rozetlerle süslü fakülte mensubu gençlerimizin niçin romantizmi değil realizmi, kapitalizmi değil sosyalizmi üstün ırkizmi (!) değil dialektik ma teryalizmi okumaları icap ettiği başka bir yazımızın şayanı dikkat mevzuu olacaktır.

Elbet sabah olacaktır

Hürriyetin gayesi kanaatımızca her insana tam bir inkişaf imkânı vermek olmalıdır. Kapitalist rejimlerdeki esaret zinciri ferd hürriyeti önüne bir Çin seddi gibi dikilmektedir. Bu uzun esaret zincirinin birkaç halkasını sayalım: Ka dın, erkeğin ve fuhşun esiridir. .:

İşçi patronun esiridir. Yüksek tahsili zenginler yapabildiği için parası o mayan genç er cehaletin esiridir. Kendi mevcudiyetlerini korumak için emperyalizm ve kapitalizm sâhına sarılan kuvvetler kendi sınıflarına mensup fertleri daha insanî daha yüksek bir nizam için titreyen ileri görüşle kimselere düşman yaptırıyorlar.

Onlar August Bebel'in dediği gibi küçük bir ışık görünce korku ve azapla göz'eri kamaşan karanlıkta yaşamağa alışmış baykuşlar gibidir. Her geçen gün bu karanlığı bir parça daha aydınlatacaktır. İstikbal sosyalizmindir. Bu davaya inanan arın dudakları bir aydınlık türküyü hece'er: Elbet sabah olacaktır sabah olur geceler...

Kısa Haberler

★ Arkadaşımız Rifat Ilgaz yatmakta olduğu Cerrahpaşa hastanesi verem pavyonundan çıkartılmıştır.

★ Yakında «Gün» dergisi aylık olarak çıkacaktır. v0 sayı çıkan ve 16 Aralık 947 yılında Sıkıyönetim tarafından kapatılan «Gün», bu sefer ayda bir defa çıkacak ve neşriyat sahasındaki iş bölümünde klâsik ve akademik bilgileri yaymak vazifesini üzerine alacaktır.

★ «BAŞDAN» gazetesi, önümüzdeki sayısından itiba - ren, yeni bir neşriyat plânı ile harekete geçecektir. Baştan bir aksiyon gazetesi olarak, haftalık hâdiselerin tahli line daha fazla yer ayıran bir hareket gazetesi olacaktır.

MARKOPAŞANIN MUHAKEMESİ

(Baş tarafı 1 de)

nında görülmesini isteyece - ğim dedi. Yazıhaneyi ve evini aradık. İstenilen yazı müsved de'erini bulamadık. Fakat Aziz bize, «bu yazıları ben yazdım amma, iş resmiyete dökülünce, Rifat Ilgaz yazdı» derim dedi.

Şahitlerin bu iddiaları üzerinde savcı ve avukat arasında uzun tartışma'ar oldu.

Rifat Ilgaz ve Aziz Nesinin gösterdikleri müdafaa şahitlerinin dinlenilmesi ve Ada'et Bakanlığından cevabın gelmesi için mahkeme 12 Ocak çarşamba günü saat 9,30 a bırakıldı.

Kadıköyde okuyucularımız dan Bay Vahdet'e:

Gönderdiğiniz şiir mevzu bakımından kuvvetli olmakla beraber üslûp ve ifade bakımından zayıftır. Yeni yazılarınızı bekleriz.

Bay Necati Tözge'ye:

Şiiriniz neşredilmiştir. İste diğiniz gibi neşri kanunen mahzurludur. Selâmlar.

OKUYUCULARIMIZA

Elimizde olmıyan sebeplerden dolayı gazetemiz bir gün gecikmiştir. Özür dileriz.

gazetemize gelen mektup

(Baş tarafı 1 de)

mek, sermayedar sayısını azaltmak, işçilerin bilâkis sayısını çoğaltarak onları b[illegible] fabrikalarda bir ara[illegible] [illegible]yük [illegible] mek ve disiplin[illegible] [illegible] getirmek toplamak su[illegible] [illegible] bir tarzda kendiler[illegible] [illegible]etile bir taraftan kuv[illegible] [illegible] yok edecek olan [illegible]eti geliştirirken diğer taraftan kendi kendilerini sınıf olarak zayıflattıkları gibi kendi kendilerini korumak kurun tuları ile aldıkları polis tedbirleri ile de âdeta bir münebbih gibi proletaryayı arada sırada silkeleyerek, her zaman uyanık kalmasını temin ediyor.

Ben her zaman sosyalizmin inkışafa müsait olmadığı memleketlerde sosyalist fikirlerinin ve cereyanlarının kapitalistler tarafından, sosyalist militanlarından daha büyük bir başarı ile yayınlandığı kanaatindeyim. Alman sosyalistlerinden August Bebel «Kadın ve inkılâp» adlı eserinde, Almanyada sosyalizmin hiçbir zaman kayser zamanında ille galiteye atıldığı devirde oldu ğu kadar kuvvetli olmadığını kayd ederken bu fikri daha konkret bir tarzda deyimlendirir.

Bu memlekette bugün haki katen, sosyalist denebilecek bir basın oyktur. Bir takım kimseler böyle bir basının an cak günün birinde davul zur na ile yapılacak bir inkılâpla namusları ve sosyalistlikleri ile tanınmış bazı kimseler tarafından birka gazete, dergi çıkarmak sureti ile doğacağını sanırlar. Bu memlekette, kısa sürmekle beraber böyle devirler de oldu. Bu devirler de bazı sosyalist gazetelerinin çıktığını da gördük. Doğruyu itiraf etmek lâzım gelirse bu gazeteler memlekette bir sosyalist basın varlığı hissini do ğurmadı. Yani bu memlekette durumlar sosyalizm ihtiyacını duacak mevkide olanlar arasında bir ilgi uyandırmadı. Bu sınıf okuyucuları burjuva basınının nüfuzundan kurtaramadı. Bundan da kolayca aolaşılabilir ki bu memlekette sosyalist basınını doğuracak olan bu perakende ferdî veya ufak ölçüde kollektif teşebbüsler değildir. Sosyalist basınını doğuracak olan doğrudan doğruya okuyucu ardır. Halk Partisinin parası ile çıkan gazeteleri kapanmaya mecbur etmiş olan ukuyucular. Bugün bütün Türk basını bu okuucuların iltifatını kazanmak için zoraki bir muha lefet yapıyor. En ciddî yazıları soytarılıkla karıştırıyor.

Okuyucu mutayakkızdır, hassastır, kendisinden şüphelendiği gazeteye kafa tutacak bir şuura varmıştır. Okuyucu nun bu uyanıklılık, bu titizlik ve bu itimadsızlığını mazur görmek lâzımdır. Bu memlekette hiçbir medenî ve demokratik hak kanunî zıman altına alınmış değildir. Bütün müsamahaların, göz yummnla rın üstünde kapısının eşiğinden kanunun giremediği polis karakollarının keyfî icraatı ferman fermandır. Mu halefet ancak bir muvazaa halinde ya şayabilmektedir.

Okuyucu bu şartları altında ister istemez ihtiyatlıdır. Okuyacağı gazeteyi de, dergi yi de, kitabı da kendince muvafık bulduğu şekilde türlü denemelere tâbi tutacak, çok kerre aldanacak fakat sonunda kendi menfaatlerini bihak kın temsil eden gazeteyi bula caktır. Bu arada birçok vurguncular onun safiyetini istis mara çalışacak, gel geç bir hayli de iş yapıp para kazana caklardır. Bunun önüne geçilemez. Bütün bunlar en niha yet okuyucuları hakikî sosya listlerle, hakikî sosyalist basınla tanıştıracaktır.

Bu durum şüphe yok ki sol cu basının işini kolaylaştıran bir durum değildir. Solcu ba sının muvaffak olabilmesi bu sebeplerle çok çetin, uzun ve devamlı bir sebat ve fedakar lık isteyen bir iştir.

Bilvesile yeni yılınızı kutlu lar size ve gazetenize büyük başarılar temenni ederim.

VEREM

İstanbulun tek ve biricik verem dispanseri kapatılıyor. Hem de şehir meclisi kararile...

İstanbul halkından ve Ana dolunun uzak kasabalarından gelerek dertlerine devâ arayan insanların tek müracaat ve şifa umdukları yer: Sultanahmette bulunan büyük ve tam teşkilâtlı verem dispanseridir. Burada bugün yüzlerce hasta ayak tedavisi görür, röntgenine bakılır, radyografisi alınır ve şifa yolları araştırılır ve tedavi edilir. Hastalar bu müesseseden memnundurlar.

chil insanlar elinde eski bir mazisi olan bu dispansere kimler ve niçin kazma uzattılar, neden yıkıyorlar.

Çünkü hükûmet ve millet çe veremle savaşa başladık!. Veremle Mücadele Derneği namı altında bir derneğe dev redilen bu dispanserin tahsisatını belediye tasarruf makşadile kesmiş veya kestirmişler, çünkü İstanbulda Verem Derneğ'nin bir kaç dispanseri müşterisiz kalıyor, bütün has talar hep memnun oldukların dan Sultanahmetteki dispansere koşuyorlar.

Bu işi kurcalıyan hatır veya tesirle böyle olmasını arzu eden sayın Dernek Başkanı Tevfik Sağlam böyle çürük işlere nasıl vicdanen razı oluyor bilemeyiz!. Bildiğimiz tek şey böyle bir zamanda bu dispanser'n belediyece tahsisatı kesilerek dağıtılmasıdır. Tasarrufa hastalardan veya hastaneden başlamak hangi mütehassısın işidir?

Tevfik Sağlam Dernek baş kanıdır ve onun arzisu yerine getirilsin isteniyor. O civarda başka bir dispanser yapılamaz mı?.

Veremle Mücadele Derneği var; dispanserlerinde doktor, ilâç bulunmaz. Mütehassıslar la bu işin ehli elemanlarla İstanbul ve hattâ Şark vilâletlerinden gelen vatandaşları tedavi edes bu dislanserin ye rinde yeller eserse, hasta yurt taşlar buna sebep olanlara herhalde hayrı dua etmeye çeklerdir.

Antebin kurtuluş günü

25 Aralık Gaziantebin kurtuluş günüdür. 6 bin kahraman evlâdını «İstiklâl ve hürriyet bedeli olarak feda eden» Anteplilerin bu unutulmaz günü kutlamaları en tabiî hak arıdır.

Modern silâhlarla donatılan müstevli ordularınıt yüzgeri çevirmesini bi en Anteplilerin kurtuluş bayramına biz de candan iştirak ediyoruz.

Bu kurtuluş günü dolayısile Gaziantep Halk Partisi ile Demokrat Parti birer beyanname yayınlıyor. Hürriyet ve istiklâl havası içinde yaşanması lâzım gelen bu büyük günde her iki Parti birbirine duruyor. Geçit resmine iştirak edecek olan halkı kendi saflarına çekebilmek için dillerinin döndüğü kadar birbirlerini yeriyorlar. Halka dağıtılan matbu Halk Partisi beyannamesinden işte bir kaç satır:

«Hiçbir müsbet fikir ve mem lekete yarar bir iş adamı olmadıklarını her vesile ile dilleri ve yazıları ile bizzat ilân eden bu Demokratlar acaba hangi millet ve memleket işi için belli başlı bir teşebbüs ve başarılarını gösterebilir.

Bugün hor gördüğünüz o Abel ve Poşuları giymiş silâh kuşanmış kaç mensubunuz var?»

Demokratlar da bu bayram vesilesile millî heyecanı ve neşeyi bir tarafa bırakarak bakın beyannamelerinde ne ler yazıyorlar:

«Ey binbir derdi ve şikâyeti olan vatandaş bu kış ve kıyamette Halk Partisinin idaresizliği ve tedbir bulmaktaki acze düşmesi yüzünden odununu, kömürünü bu makta müşkülât çekerken, iş bulamadığın için maişet temin edemezken onlar milletin paralarını bu gibi gösterişlere sar federek vergi yükünü omuzlarına bir kat daha yüklemek tedirler. Eğer bugün sana dö nüyor ve sana el uzatıyorlarsa münhasıran kendi işlerini yürütmek ve geçitresmine kalabalık temin etmek içindir.»

Belki doğru, belki yanlış... Bu karşılıklı mücadelenin en canlı neticesi de şu:

Gazi Yurd gazetesinin 134 üncü sayısından bir kaç satır alalım:

«25 Aralık 1948 cumartesi günü serseri bir mermi üç vatandaş ile bir atın yaralanmasına sebep olmuştur. Merminin son hedefi olan Mustafa. hastaneye kaldırıldı. İçeri de kalan mermi bugün çıkarılacaktır.»

Amerikan Yardımı

Bir mektup

8 Aralık 1948 tarihli Hürriyet gazetesinde çıkan bir makaleye bir vatandaş sıfatile cevap vermek mecburiyetinde kaldık.

Makalenin bir yerinde şöyle diyor: «Bütün Avrupa milletlerine yapıldığı gibi bu yardımın bize de teşmil edilmesi Amerikanın bizim taraflara ne kadar ehemmiyet verdiğini isbat eder. Bu yardımın mem leketimiz için ne kadar fayda lı olduğunu biz de Başkan Truman gibi tamamen kabul ve tasdik ediyoruz.»

Amerikan efendimizin bizim kara gözlerimizin hatırı için yardım yapmadığını bilmemezliğe gelmekte menfaati olsa gerek.. Makalesini okuduktan sonra başka türlü düşünmeğe imkân bulamadık. Çok şükür ki millet, Amerikanın sureti haktan görünen yardımının mahiyetini anlamış bulunuyor.

Ne insan sever, ne insaniyetçi Amerika ve ne masum yardım diye telleyip pullarken unutuyor ki o insan sever Amerikada milyonlarca insan aç, sefil eyaletten eyalete dolaşırken, fiatları düşürmemek için sürülerle davar ve domu zu kestirip gübre yaptırıyorlar; tonlarla patatesi derelere döktürüyor, yığınlar halinde duran portakal ve şeftalilere — aç insanlar bir tane almağa muktedir değilken — gaz dök türüyor, tonlarca kahve ve buğdaya ateş veriyorlar. Zen ci aleyhtarı zihniyetin mümes silleri azgın bir faaliyet halin dedir orada...

Amerikan yardımı, makine gönderip yedek parçalarını yüksek fiatlarla satmaktadır, peynirlerimize iyi şartlarla müşteri olan Yunanistana dolarla peynir satmamıza mâni olmaktadır. Bu mudur Amerikan yardımı?.

Eğer, Truman efendi bizim hakikaten kalkınmamızı istiyorsa, harpten çıkmış bozuk düzen silâh, yedek parçasız makine, pis jiklet ve naylon eşya göndereceğine, yataksızlıktan senelerce sıra bekliyen bakımsız, ilâçsız veremlilerimize %100 faydalı olan Strep tmycin göndersin daha iyi bir iş yapmış olur.

Dahası var; üstad memlketimiz hesabına övünülecek bir şey bulamıyor zahir ki; makalesinin sonlarına doğru ecdadımızın yaptığı harpleri anla tıyor. Bu arada Amerikan efendilerine teminatta bulunuyor: «Yarınki harplerde bu yardımdan en çok randıman verecek millet gene Türk mil leti olacaktır» diyor. Peki ama üstad kimin namı hesabına konuşuyor anlıyamadık!.

Herkes şunu iyi bilmelidir ki; Türk milleti ancak mecbur kalmadıkça ne Amerikanın, ne bilmem kimin hatırı için kanını akıtma niyetinde değil. Bir harp vukuunda harp mey danlarında kanı dökülürken, şimdi harp çığırtkanlığı edenlerin fırsattan istifade kasalarını doldurmak gayretine göz yumacak değildir.

Biz nereden gelirse gelsin, kim olursa olsun yalnız istiklâl ve hürriyetimiz için çarpışacağız.

Hüseyin Ahmet

Bir Geceydi

Bir geceydi
Siyah, sisli, soğuk bir gece.
Yağmur çiseliyordu, kar yağıyorodu ince ince.
Gece deyince akla mutlak karanlık mı gelir?
Kederli onların, günleri de gecedir.
Bir geceydi
Yürüyordum yavaş, yavoş
Soğuktan gözlerimden boşanmağa başladı yaş
Düştü o anda alnıma bir iki yağmur tanesi
Bir geceydi
Karanlık sisli soğuk bir gece
Ben o gece âşık oldum hürrieyte iyice.
Bir geceydi
Soğuktan iliklerime kadar donduğum bir gece
Düşündüm demokrasi gelmedi mi!
Ne bekledik ne bekliyec eğiz günlerce?

Ahmet Hilmi Çeviker

Salı günleri çıkar
Halk gazetesi
Gazetenin kurucusu
Aziz NESİN
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
Rıfat Ilgaz
Adres: Çemberlitaş, Cami S. No. 59
ABONE
Bir yıllık: 500 Kr.
Altı aylık: 250 Kr.
Fiatı: 10 Kr.
YIL: I — SAYI: 23
11 Ocak 1949 SALI
Dizildiği ve basıldığı yer: Osmanbey Matbaası